

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/71/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613206931
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8613206931.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu A. S. W., W., so sídlom V. 5, XXX XX O., H. XX XXX XXX, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO 36 613 843, proti žalovanému J. W., nar. XX.X.XXXX, bytom W.. Z. XXX/XX, XXX XX Svidník, za účasti vedľajšieho účastníka 1/ Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, Petrovská 10, 909 01 Skalica, IČO 42 264 154, právne zastúpeného JUDr. Jozefom Kempom, Nám. Josipa Andriča 1, 900 25 Chorvátsky Grob, 2/ Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Nám. Legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO 42 176 778, právneho zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, o zaplatenie 8 902,80 eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník, č.k. 5C 413/2013-91 zo dňa 19.9.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol, žalovanému nepriznal náhradu trov konania a vyslovil, že žalobca nemá právo na ich náhradu. Žalobcu zaviazal zaplatiť prvému vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania v sume 261,86 eur na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Jozefa Kempu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcu zaviazal zaplatiť druhému vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania v sume 314,22 eur na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že ku dňu postúpenia pohľadávky voči žalovanému medzi postupcom Slovenskou sporiteľnou, a.s. a žalobcom ako postupníkom bol žalovaný už cca 3 roky a 5 mesiacov v omeškaní. Tým považoval celý nárok žalobcu za premlčaný, keďže uplynula všeobecná trojročná premlčacia doba, pretože žaloba bola podaná na súd dňa 4.11.2013. Vedľajší účastníci zhodne vzniesli námietku premlčania, na ktorú súd musel prihliadnuť a premlčané právo nemohol priznať. Zánikom nároku na platenie istiny z dôvodu premlčania sa premlčal samotný nárok aj nárok na zaplatenie úroky z omeškania, preto žalobu zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Vo svojom odvolaní uviedol, že pri posúdení otázky premlčania a splatnosti dlžnej sumy nemôže súhlasiť s posúdením tohto údaja zo strany súdu prvého stupňa, keďže predmetný údaj nemožno stotožňovať s ukončením zmluvy, resp. vyhlásením predčasnej splatnosti úveru. Počet dní omeškania určuje, kedy sa odporca prvý raz dostal do omeškania s úhradou splátky, čo však neznamená, že žalovaný následne ďalšie splátky neplatil. Tieto okolnosti neboli preukázané a súd bez ďalšieho nemohol na tieto prihliadnuť. Súd prvého stupňa len vychádzal z dedukcie, aj to z nesprávnej. Právny predchodca žalobcu neukončil záväzkový právny vzťah uzatvorený medzi postupcom na jednej strane a žalovaným na strane druhej, nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, zmluva nebola vypovedaná a tiež nedošlo k odstúpeniu

od zmluvy. Žalobca takýmito dôkazmi nedisponuje. Postúpením pohľadávky žalobca bol oprávnený, no nie však povinný, predčasne ukončiť záväzkovo právny vzťah. Postúpením pohľadávky sa stal žalobca veriteľom tejto pohľadávky a základným právom veriteľa je v zmysle § 488 OZ právo na plnenie od dlžníka. Žalobca nevidí dôvod, prečo súd prvého stupňa nerešpektoval a neprihliadol na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo strany žalobcu ako postupníka pohľadávky. Preto súd prvého stupňa mal žalobcovi priznať sumu nepremľčaných splátok spolu s príslušenstvom v zákonnej výške. Žalobca tiež namietal výroky o trovách konania vo vzťahu k vedľajším účastníkom s poukazom na to, že nemožno dospieť k záveru, že tieto boli účelne vynaložené na uplatnenie alebo bránenie práva. Citoval nález Ústavného súdu SR II. ÚS 78/03, tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6Mcdo 5/2013. Vedľajší účastník mal síce právo dať sa zastúpiť advokátom, avšak trovy, ktoré vynaložil v tejto súvislosti nemožno považovať za účelné. Žalobca poukázal na skutočnosť, že v danom prípade vystupovali na strane žalovaného dvaja vedľajší účastníci. Obaja vzniesli námietku premlčania, teda konanie minimálne jedného z nich bolo absolútne neúčelné, keďže pre žalovaného z pohľadu jeho úspešnosti v konaní nemalo žiaden význam. Preto išlo o absolútne neúčelné trovy. Poukázal aj na podstatu existencie združení na ochranu spotrebiteľa nato, že reálne disponujú materiálnou, ale aj personálnou základňou na to, aby poskytli pomoc spotrebiteľom. Vedľajší účastník vstúpil do konania bez toho, aby mal bližšiu informáciu o podstate sporu a vedomosť o tom, či ide o spor, kde vystupuje na jednej strane konania spotrebiteľ, resp. nie. Preto navrhol zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa vec vrátiť na ďalšie konanie, resp. zmeniť rozhodnutie a priznať nárok uplatnený žalobou vrátane trov konania pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril vedľajší účastník v 2/ rade na strane žalovaného. Poukázal na to, že žalobca nie je subjektom, ktorý predmetný úver poskytol, postúpenie pohľadávky bankou na žalobcu sa musí riadiť nielen ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ale aj ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. (ďalej len zákon o bankách). Banka je oprávnená písomnou zmluvou postúpiť zodpovedajúcu časť pohľadávky klienta, ktorý je s plnením v omeškaní nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní alebo ak súčet všetkých omeškaní klienta so plnením čo i len časti toho istého peňažného záväzku voči banke, presiahol dobu jedného roka. Zámer zákonodarcu umožniť postúpiť len pohľadávku, ktorej splatnosť už nastala, je obsiahnutý aj v dôvodnej správe zákona o bankách. Ukončením úverového vzťahu formou vyhlásenie mimoriadnej splatnosti sa všetky splátky, ktorých splatnosť ešte nenastala, práve týmto úkonom stávajú sa splatnými a až v tomto momente môže banka platne postúpiť celú svoju pohľadávku na subjekt, ktorý bankou nie je. Inak povedané banka nemôže postúpiť inštitúcii, ktorá nie je bankou „živý úver“. Národná banka Slovenska žalobcovi nevydala bankové povolenie a ten ani nie je oprávnený na poskytovanie spotrebiteľských úveroch v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z.. Pokiaľ banka poskytla úver tento postúpi na subjekt, ktorý nie je bankou ani poskytovateľom úverov napriek tomu, že ešte nenastala splatnosť celej pohľadávky, takýto postup odporuje zákonu. Subjekt, ktorý nesmie poskytovať úvery predsa nemôže vo vlastnej réžii ich ani spravovať. Môže si ho vlastnom mene vymáhať, ale to predpokladá dovŕšenie splatnosti pohľadávky. Napriek tomu, že v prípade žalobcu ide o nadnárodnú inkasnú spoločnosť, jej aktivity nepodliehajú povoleniam Národnej banky Slovenska, preto je na mieste obava o zhoršení zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa. Žalobca nedisponuje dostatočnou aktívnou vecnou legitimáciou v predmetnom konaní, nakoľko zmluvu o postúpení pohľadávky je potrebné považovať za neplatnú. Postupca môže postúpiť pohľadávku iba po predchádzajúcej písomnej výzve dlžníka, čo však zo strany žalobcu preukázané nebolo, preto nie je známy obsah tejto výzvy, ak takáto výzva absentuje, taktiež ide o neplatné postúpenie pohľadávky. V tejto súvislosti poukázal na celý raz rozhodnutí Krajského súdu v Prešove, napr. 1Co 27/2012, 3Co 26/2012, 13Co 47/2012. Je absurdné, ak žalobca ako účastník konania, zastúpený advokátom, upiera právo na zastúpenie advokátom inému účastníkovi. V tejto súvislosti je potrebné zobrať do úvahy Č. 169 zmluvy o fungovaní EÚ a tiež Čl. 47 ods. 2 Ústavy SR. V týchto dokumentoch je garantované rovnaké postavenie a právo na právnu pomoc účastníkom konania, konkrétne spotrebiteľovi. V tejto súvislosti poukázal aj na najnovší komentár I. diel, druhé vydanie autorov B., E. a kol. Občianskeho súdneho poriadku str. 327 až 331 edície BECK. Rovnako pokiaľ išlo o názor na účelnosť a vôbec potrebu zastúpenia vedľajšieho účastníka advokátom, poukázal na celý rad rozhodnutí Krajských súdov v Košiciach v Banskej bystrici a Prešove. Žalobcovi sa nepáči, že vystupuje advokát za vedľajšieho účastníka namiesto toho, aby zastupoval priamo spotrebiteľa. Tvrdenia, že podania vedľajšieho účastníka sú nadbytočné, opakujú sa bez uvedenia nových významných skutočností vzťahujúcich sa na predmet sporu, nie sú pravdivé, nakoľko podanie vedľajšieho účastníka sa nazývajú vyjadrenie k žalobe, čiže najprv majú k dispozícii žalobu a následne vedľajší účastník v tejto zaujíma svoje stanovisko. Celé odvolanie žalobu, ktorý na oficiálnom webovom portáli figuruje ako inkasná agentúra s vyššou úspešnosťou vymoženia pohľadávok vzhľadom na jej

miesto na trhu, ako keby žalobca si súdu nárokoval ochranu jeho hospodárskych záujmov, preto navrhol rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť.

Odvolačí súd prejednal rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu je dôvodné s tým, že neboli splnené podmienky pre potvrdenia, prípadne zmenu súdneho rozhodnutia.

Dôvodom pre zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa bola tá skutočnosť, že súd prvého stupňa sa nedostatočne zaoberal skutkovým stavom a vec aj nesprávne právne posúdil s tým, že nebola splnená základná podmienka Občianskeho súdneho konania, t.j. aktívna legitímácia žalobcu. Súd v každej tej fáze konania musí zisťovať, či sú splnené podmienky pre konanie. Touto podmienkou sa súd prvého stupňa nezaoberal napriek tomu, že vedľajší účastník v 2/rade pri svojom písomnom podaní z 25.3.2014 na splnenie tejto podmienky konania, teda vecnú aktívnu legitímáciu žalobcu, poukázal.

Z obsahu spisu je zrejme, že žaloba odvíja svoju účasť v tomto konaní na strane žalobcu na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE zo dňa 7.6.2012 uzavretú so Slovenskou sporiteľňou, a.s. Bratislava. V žalobe bola predložená zároveň aj zmluva o splátkovom úvere uzavretá medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. Bratislava a žalovaným dňa 28.4.2008, z ktorej vyplýva, že úver bol poskytnutý žalovanému na dobu 10 rokov splatnosťou prvej splátky istiny dňa 20.5.2008 a splatnosť konečného úveru nastane 20.4.2018.

Možno sa stotožniť s vyjadrením vedľajšieho účastníka v 2/ rade k odvolaniu žalobcu a tiež jeho podaním z 25.3.2014, kedy sa vyjadroval vo veci samej potom, čo mu bola doručená žaloba a ostatné listiny, ktoré predložil žalobca spolu s podanou žalobou.

Hoci odvolateľ namietal vo svojom vyjadrení okolnosť, že súd prvého stupňa nesprávne posúdil otázku premlčania celkovej pohľadávky, keď podľa jeho názoru premlčané boli možno jednotlivé splátky úveru, nie však premlčanie celého úveru. Dôvodom pre toto tvrdenie žalobcu bola tá okolnosť, že neboli predložené dôkazy, aby právny predchodca, teda Slovenská sporiteľňa, a.s. Bratislava pred postúpením pohľadávky na žalobcu odstúpila od zmluvy, zmluvu zrušil a vypovedala, resp. vyhlásila mimoriadnu splatnosť tohto úveru.

Práve z týchto dôvodov s poukazom na citované ustanovenie § 92 ods. 8, ktoré znie: „Ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta.“

Je zrejme, že zákon o bankách, čiže zákon č. 483/2001 Zb. v ustanovení § 92 presne upravuje postup banky, peňažného ústavu pôsobiaceho v rámci Slovenskej republiky v prípade, že dlžník je v omeškaní voči veriteľovi splatením viac ako 90 kalendárnych dní alebo súčtom omeškaní klienta so splnením peňažného záväzku voči banke po dobu viac ako 1 rok. Toto ustanovenie je základným dôvodom, prečo bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušené keďže aj z iných rozhodnutí, ktoré cituje vedľajší účastník v 2/ rade odvolacích súdov je zrejme, že pokiaľ banka nesplní presne stanovený postup predtým ako postúpi pohľadávku, resp. pristúpi k mimoriadnemu zosplatneniu tejto pohľadávky, nemôže postúpiť inštitúcii, ktorá nemá bankovú licenciu, živý úver, teda úver, ktorého trvanie a platnosť zmluvy o úvere nebola pred postúpením pohľadávky nijakým spôsobom zo strany bankovej inštitúcie ukončená.

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania). Medzi nákladnými podmienkami konania je otázka toho, kto je účastníkom konania podľa § 90 O.s.p. a v danom prípade je na mieste sa zaoberať tým, že žalobca nie je vecne aktívne legitimovaný pre podanie žaloby, keďže doteraz vykonané dokazovanie a listinné dôkazy, ktoré žalobca predložil v konaní nesvedčia o tom, že boli splnené podmienky uvádzané v zákone o bankách tak, ako ich citoval vo vyššie uvedenom texte odvolací súd.

Preto odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. a vec vrátil na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa bude predovšetkým zaoberať sa aktívnou legitimáciou žalobcu a je na ňom, aké dôkazy predloží vo vzťahu k podpore svojich tvrdení o tom, že je aktívne legitimovaný. Je potrebné vychádzať zo zákona o bankách. V prípade, že nebudú zistené okolnosti, ktoré vyžaduje zákon o bankách preto, aby bolo možné postúpiť pohľadávku banky na nebankový subjekt, potom nie je žalobca aktívne legitimovaný a nemôže takejto žalobe vyhovieť. V prípade, že sa zistia okolnosti na plnenia zákonom stanovených podmienok, potom prihliadne na obranu vznesenú vedľajšími účastníkmi, t.j. bude sa zaoberať námietkou premlčania.

Pri ďalšom rozhodovaní o trovách konania bude rozhodovať súd prvého stupňa aj o trovách odvolacieho konania podľa ustanovenia § 24 ods. 3 O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.